

Uddannelsespolitisk afdeling

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
Tlf. 3392 5000
Fax 3392 5547
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Dagtilbudsområdet

31. oktober 2011

Sags nr.:

043.12K.301

Status

Dagtilbudsområdet er et af de store velfærdsområder. Der er ca. 300.000 børn i dagtilbud for børn mellem 0-5 år, og de samlede bruttoudgifter er godt 27 mia. kr. årligt. 92 pct. af alle 1-2-årige børn i Danmark, og 97 pct. af alle 3-5-årige børn går i dagtilbud.

Dagtilbudsområdet er de senere år kommet mere og mere på dagsordenen i takt med, at forskningen har peget på, at denne tid er yderst vigtig for et barns udvikling og læring. Forskningen viser således, at de første seks år har meget stor betydning i forhold til udvikling af et barns selv-værd, ligesom PISA-undersøgelserne viser en sammenhæng mellem høj-kvalitetsdagtilbud og positive PISA-resultater. Resultaterne viser fremskridt, der svarer til mellem et og to skoleår¹.

Forskning viser også, at dagtilbud med høj kvalitet giver indsatsen mange gange igen, og at gode dagtilbud er mere effektive end senere indsatser såsom skolegang og jobtræning.

Dagtilbuddene er således en unik mulighed for at understøtte alle børns læring og udvikling og for at ruste dem bedst muligt til en god skolegang.

Området står dog også over for en række udfordringer på området, særligt set i lyset af de økonomiske rammer for de kommunale serviceområder. Dette drejer sig fx om, at personalenormeringerne er svagt faldende, andelen af pædagoguddannede i dagtilbud er faldende, antallet af lukkedage er stigende, og enhedsudgifterne er faldende.

¹OECD's PISA 2009 results Vol.2: Overcoming Social Background (2010), s. 97-98 og IEA's PIRLS 2006 International Report, (2007), s. 158.

Dagtilbudsloven

Ansvarsområdet defineres i vid udstrækning af dagtilbudsloven, som omfatter følgende:

- Dagtilbud (dagpleje og daginstitutioner) for børn ml. 0-5 år,
- fritidshjem for børn i alderen 6-10 år,
- klubber for børn og unge ml. 10-17 år,
- private pasningsordninger og
- tilskud til pasning af egne børn.

Dagtilbudsloven fastsætter regler om etablering af forskellige typer af dagtilbud og pasningsordninger, betalingsregler for kommunens tilskud og forældrenes egenbetaling til dagtilbud, fripladstilskud og søskendetilskud, pædagogiske læreplaner, sprogvurdering, frokostordninger, samarbejde med EVA og DCUM mv.

Det fremgår af dagtilbudsloven, at alle børn fra 0 år til skolestart har ret til en plads i et dagtilbud. Der er i dag pasningsgaranti i alle kommuner. Såfremt kommunen ikke kan tilbyde en plads inden for fristerne, skal kommunen sænke forældrebetalingen for alle forældre.

Dagtilbud skal sikre et fysisk, psykisk og æstetisk børnemiljø, der fremmer børns trivsel, udvikling og læring. Det skal dagtilbuddene bl.a. gøre ved at arbejde med pædagogiske læreplaner. Den pædagogiske læreplan udarbejdes i det enkelte dagtilbud for hele børnegruppen (ikke individuelt). Der skal fastsætte mål inden for følgende seks læreplanstemaer: Personlige og sociale kompetencer, sprog, krop og bevægelse, natur og kultur. De pædagogiske læreplaner skal beskrive metoder og aktiviteter. Læreplanen skal evalueres hvert andet år. Hertil kommer, at der skal gennemføres sprogvurderinger i forhold til de børn, hvor personalet er bekymret for den sproglige udvikling

Typer af dagtilbud

Dagtilbud er både daginstitutioner og dagpleje, og dagtilbud kan drives som kommunale, selvejende, udliciterede eller private dagtilbud. De to sidstnævnte typer er med mulighed for at udtrække profit. Derudover er der mulighed for, at kommunen kan yde tilskud til private pasningsordninger, som forældrene selv arrangerer eller tilskud til pasning af egne børn. De private pasningsordninger er ikke dagtilbud og skal derfor ikke leve op til krav om bl.a. læreplaner og formålsbestemmelse for dagtilbud.